

RS § 493 Återrapportering kring införande av nya bidragsregler inom fritid

Ärendenummer: RS 2025/1950

Paragraf föregående instans: KFB § 52

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige tar bort stödformen distriktsstöd från bidragsbestämmelserna.

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporten tas emot.

Sammanfattning

Ärendet omfattar två delar: beslutet att avveckla distriktsstöden samt tolkningen av de nya allmänna bestämmelserna för stöd till religiösa och partipolitiska föreningar.

Avveckling av distriktsstöd

Fritidsenheten har under flera år genomfört en bidragsöversyn med målet att stimulera aktivitet och rörelse snarare än administrativ överbyggnad. Arbetet utgår från regionens mål att fler ska röra sig minst en timme per dag. I linje med denna inriktning beslutade Regionfullmäktige den 16 juni 2025 (§ 113) att ersätta vissa administrativa stöd, såsom distriktsstödet, med utökade aktivitets- och medlemsstöd.

Distriktsstöd har tidigare getts till organisationer som samordnar flera lokala föreningar, även utanför Riksidrottsförbundet. För närvarande får tre föreningar stöd: Gotlands Schackförbund, EFS och SALT:s samrådsgrupp samt Equmeniakyrkan Gotland. Den budgeterade summan för 2025 är 22 000 kr, men de faktiska utbetalningarna uppgår till 55 400 kr då stödet varierar med medlemsantal.

Förvaltningen föreslår att distriktsstödet avvecklas från 2026 och att de budgeterade 22 000 kronorna överförs till arrangemangsstödet, vilket föreningarna i stället kan söka för konkreta aktiviteter. Förändringen kräver ingen ramökning. Bedömningen är att distriktsstödet syfte – att stötta administration och samordning – inte längre ligger i linje med regionens mål om ökad rörelse och delaktighet.

Tolkning av allmänna bestämmelser

Region Gotland har antagit nya allmänna bestämmelser inom kultur- och fritidsområdet (RS § 350). Enligt dessa kan religiösa och partipolitiska föreningar beviljas stöd, men inte för verksamhet med religiösa eller politiska inslag. Detta påverkar främst några kristna ungdomsorganisationer, särskilt scoutföreningar, som söker aktivitets- och resestöd.

Regionens tolkning utgår från Diskrimineringsombudsmannens praxis gällande religiösa inslag om skolavslutningar i kyrkan med några klarlägganden kring exempelvis bön, välsignelse, trosbekännelse, andakt och missionerande. Undervisning med konfessionellt innehåll, som söndagsskola, är inte bidragsberättigat. Däremot kan verksamhet som berör religion ur kulturellt eller allmänbildande perspektiv – exempelvis samtal om jul eller påsk – vara bidragsberättigat, liksom andra aktiviteter med religiös grund som yoga eller meditation, så länge syftet inte är omvändelse eller förkunnelse.

För aktivitetsstöd gäller att verksamheten ska vara minst 45 minuter och att deltagande i eventuella religiösa moment utanför huvudaktiviteten måste vara frivilligt. Efter dialog med berörda föreningar inför vårterminen 2025 bedöms deras verksamhet uppfylla dessa krav. Om andra föreningar med religiös eller partipolitisk grund ansöker kommer motsvarande bedömningar att göras i dialog mellan förvaltning och aktuell förening.

Förvaltningen föreslår att distriktsstöden tas bort från 1 januari 2026 som en följd av de nya bidragsreglerna. Förändringen frigör medel till stöd som främjar aktivitet snarare än administration. Samtidigt tydliggörs reglerna för religiösa och partipolitiska föreningar, så att bidrag kan ges på lika villkor utan att stödja konfessionell eller politisk verksamhet. Sammantaget innebär förändringarna ett mer ändamålsenligt, rättvist och aktivitetsfokuserat bidragssystem i linje med Region Gotlands mål om ökad rörelse och delaktighet.

Gällande tolkningen av bidragsbestämmelserna anser förvaltningen att återrapporten är mottagen.

Bedömning

Förvaltningens förslag gällande den första delen av ärendet är att distriktsstöden behöver tas bort som en konsekvens av de nya bidragsreglerna som börjar gälla från 1 januari 2026. Det är också bedömningen att distriktsstöden syftar till att stötta den administrativa överbyggnaden inom föreningslivet. Det är inte linje med det värden som ligger till grund för bidragsöversynen i stort, det vill säga att de nya bidragen i första hand ska syfta till att bidra till mer aktivitet och mer rörelse. Det är även förvaltningens bedömning att förstärkt arrangemangsstöd kan bidra till att föreningar får stöttning för de aktiviteter som genomförs.

Gällande tolkningen av bidragsbestämmelserna anser förvaltningen att återrapporten är mottagen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-07